

C-805/21. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2021. december 20.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. december 20.

Vádlottak:

ZhU

RD

VÉGZÉS

[omissis] Város: Szófia

Spetsializiran nakazatelen sad (szakosított büntetőbíróság, Bulgária) –
tizennegyedik tanács

[omissis]

[omissis] Az eljárást a Nakazateleno protsesualen kodeks (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv, a továbbiakban: NPK) 485. és azt követő cikkei, valamint az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján indították.

1. A nemzeti jog a Varhoven kasatsionen sad (legfelsőbb semmítőszék, Bulgária, a továbbiakban: VKS) által kialakított értelmezése szerint nem teszi lehetővé az adójegy nélküli jövedéki termékek szállítására és tárolására használt tehergépkocsi elkövetési eszközként történő elkobzását. Ugyanakkor megalapozottan feltételezhető, hogy az ilyen tehergépkocsi az uniós jog szerint elkövetési eszköznek minősül, és ebben az esetben a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy azt el kell-e kobozni.

2. Ennélfogva előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kell benyújtani annak megállapítása érdekében, hogy az adójegy nélküli cigaretta birtoklásának helyéül szolgáló tehergépkocsi elkövetési eszköznek minősül-e.

3. A fentiekben ismertetett okok miatt a bíróság a következő

VÉGZÉST hozza:

A bíróság előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést TERJESZTI az Európai Unió Bírósága elé:

4. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Összeegyeztethető-e a 2014/42 irányelv 2. cikkének 3. pontjával vagy másodlagosan a 2005/212 kerethatározat 1. cikkének harmadik franciabekezdésével a nemzeti jog olyan értelmezése, amely szerint az adójegy nélküli jövedéki termékek (cigaretta) nagy mennyiségben történő tárolására használt gépjármű nem minősül elkövetési eszköznek?

5. Az uniós jog

A bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv [omissis] (a továbbiakban: 2014/42 irányelv)

A bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/212/IB tanácsi kerethatározat [omissis] (a továbbiakban: 2005/212 kerethatározat)

A nemzeti jog

6. Nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv), a *Darzhaven vestnik* (állami közlöny, a továbbiakban: DV) 26/68. száma, [omissis] (a továbbiakban: NK)

Zakon za aktsizite i danachnite skladove (a jövedéki adóról és az adóraktárakról szóló törvény), a DV 91/05. száma, [omissis] (a továbbiakban: ZADS)

A VKS (legfelsőbb semmítőszék) büntetőtanácsának teljes ülése által a 2/13. sz. értelmezési eljárásban 2013. december 18-án hozott 2. sz. értelmező ítélet (a továbbiakban: 2/13. sz. értelmező ítélet)

7. Az NK 1. cikkével összefüggésben értelmezett 234. cikke (2) bekezdésének 3. pontja szerint az adójegy nélküli jövedéki termékek birtoklása büntetendő, amennyiben az adójegyet törvény írja elő, és a bűncselekmény tárgyát nagy mennyiség képezi. A büntetés két évtől nyolc évig terjedő „szabadságvesztés”, valamint a bizonyos foglalkozások vagy tevékenységek gyakorlásának jogától való megfosztás.

A ZADS 2. cikkének (2) bekezdése szerint a dohánytermékek jövedékiadó-kötelesek. A ZADS 11. cikke értelmében a cigaretta dohánytermék. A ZADS 4. cikkének (7) bekezdése szerint a fizetendő jövedéki adó megfizetése adójegy megvásárlásával történik. Ezt az adójegyet felhelyezik a jövedékiadó-köteles termékekre – a ZADS 20. cikke (2) bekezdésének 6. pontja és 64. cikke.

A cigaretta tehát jövedéki termék, amelynek birtoklásához adójegy felhelyezése szükséges.

8. Az NK 53. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint valamely személy szándékos bűncselekmény elkövetési eszközeként használt tárgyait el kell kobozni az állam javára. A jogszabály szövege a következő:

„53. cikk (1) bekezdés: A büntetőjogi felelősségtől függetlenül el kell kobozni az állam javára:

a) az elkövető tulajdonában álló dolgokat, amelyeket a szándékos bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy arra szántak; ha e dolgok nem állnak rendelkezésre, vagy azokat értékesítették, akkor az ellenértékük elkobzását kell elrendelni.”

A nemzeti jogban és az ítélkezési gyakorlatban a bűncselekmény elkövetéséhez használt gépjárművet általában elkövetési eszköznek tekintik.

9. A nemzeti jogelmélet szerint az adójegy nélküli jövedéki termékek az NK 234. cikkének (1) bekezdése alapján bűncselekmény tárgyát képezik. A bűncselekményt az e termékek feletti tényleges rendelkezéssel követik el.

Az ítélkezési gyakorlatban felmerült a kérdés, hogy az ilyen termékek szállítására és tárolására használt gépjárművek elkövetési eszköznek minősülnek-e – és ezért e gépjárműveket el kell-e kobozni a bűnösnek talált személytől.

A VKS (legfelsőbb semmítőszék) a 2/13. sz. értelmező ítéletében megállapította, hogy az a jármű, amelyben az NK 234. cikke szerinti bűncselekmény tárgyát képező, adójegy nélküli termékeket találnak, nem minősül elkövetési eszköznek. Ennélfogva e járművet nem lehet az NK 53. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján elkövetési eszközként elkobozni.

Ennek oka az a feltételezés, hogy a bűncselekményt az adójegy nélküli jövedéki termékek „birtoklása” valósítja meg, amely „a dolgok helyétől függetlenül”, valamint „a tárolás, a megőrzés stb. helyétől és módjától függetlenül” „fennáll”.

A VKS (legfelsőbb semmítőszék) kifejti, hogy „amennyiben a birtoklás a bűncselekmény tárgyára gyakorolt hatás révén valósul meg, az a szállítóeszköz, amelyben az adójegy nélküli jövedéki termékeket megtalálják, csupán a jövedéki termékek feletti tényleges rendelkezés helyének tekintendő”.

A VKS (legfelsőbb semmítőszék) az alábbi következtetésre jut:

„Az a szállítóeszköz, amelyben az NK 234. cikke szerinti bűncselekmény tárgyát képező, adójegy nélküli jövedéki termékeket találnak, nem kobozható el az NK 53. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján.”

Tényállás

10. A szakosított ügyészség tíz személy ellen emelt vádat olyan bűnszervezet irányítása és az abban való részvétel miatt, amelynek célja az NK 234. és 242. cikke szerinti bűncselekmények elkövetésével – nevezetesen adójegy nélküli cigaretta Görögországból Bulgáriába történő behozatalával, majd ezt követően az országban való birtoklásával – történő gazdagodás. Ezeket a cselekményeket tehergépkocsikkal, többek között a bűnszervezet tagjai által vásárolt tehergépkocsikkal követték el. Jogi szempontból ez az NK 321. cikkének (3) bekezdése alá tartozik.

11. Konkrétan a különleges ügyészség rámutat arra, hogy GM javasolta ZhU-nak, hogy csatlakozzon a bűnszervezethez, és hogy ez utóbbi ebbe beleegyezett; vállalta, hogy a cigarettát Görögországból Bulgáriába szállítja. ZhU beleegyezett abba, hogy egy Iveco típusú tehergépkocsit és egy félpótkocsit vásároljanak a nevére, amihez a pénzt állítólag DB, a bűnszervezet egy másik feltételezett tagja biztosította. E megállapodások végrehajtása céljából egy Iveco típusú tehergépkocsit vásároltak félpótkocsival.

ZhU ellen azonban nem emeltek vádat a bűnszervezetben való részvétel miatt (ennek eljárási okai voltak).

Az NK 234. cikkének (2) bekezdése szerinti két járulékos bűncselekmény a következő:

12. Az ügyész utal arra, hogy a ZhU által vásárolt Iveco típusú tehergépkocsiba Görögországban adójegy nélküli cigarettákat rakodtak, amelyeket a bűnszervezet többi tagja szerzett be. Különböző személyek igyekeztek ezeket a cigarettákat különleges rejtékhelyeken elrejtetni. A tehergépkocsit végül 2011. február 13-án és 14-én megrakodták, és azt ZhU – DG irányítása és ellenőrzése mellett – 2011. február 15-én Bulgáriába vezette. A tehergépkocsi ezt követően meghibásodott, és a járművet a szervezet más tagjai javították meg. A javítás után az út folytatódott a végső célállomás felé.

2011. február 24-én ZhU-t, amikor a végső célállomása előtt megállította a tehergépkocsit egy pihenőre, letartóztatták, és az adójegy nélküli cigarettákat lefoglalták (összesen 373 490 doboz cigarettát 2 801 175 leva (BGN) [hozzávetőleg 1 430 000 euró] értékben).

ZhU-t az NK 234. cikkének (2) bekezdése alapján azzal vádolták, hogy ezen, adójegy nélküli cigarettákat a tehergépkocsiban birtokolta, amiben hat másik vádlott segített neki. Mielőtt a vádiratot a bíróság elé terjesztették volna, ZhU

megállapodást kötött, és bűnösnek vallotta magát. Két és fél év börtönbüntetésre ítélték, amelynek végrehajtását négy év próbaidőre felfüggesztették. Ezt a megállapodást a bíróság jóváhagyta, és annak ugyanolyan hatálya van, mint a jogerős ítéletnek.

Az e cselekmény résztvevőjeként megnevezett többi személy ellen a büntetőeljárások folytatódnak.

13. Az ügyész kifejti továbbá, hogy RD egy 2011. február 17-én vásárolt, Mercedes típusú tehergépkocsi tulajdonosa. Ebben a tehergépkocsiban 2011. február 25-én adójegy nélküli cigaretta volt (összesen 81 700 doboz cigaretta 607 275 BGN [hozzávetőleg 310 500 euró] értékben). RD-t, miközben egy harmadik személy segítségével kirakodta ezt a tehergépkocsit, és a cigarettát egy raktárba és egy személygépkocsiba vitte, őrizetbe vették.

RD-t az NK 234. cikkének (2) bekezdése alapján azzal vádolják, hogy ezen, adójegy nélküli cigarettákat a tehergépkocsiban, a raktárban és a személygépkocsiban birtokolta – azon helynek megfelelően, ahol az őrizetbe vételekor tartózkodott. Különösen azzal vádolják, hogy a tehergépkocsijában 74 016 doboz cigarettát birtokolt 555 120 BGN (hozzávetőleg 299 000 euró) értékben.

Nem tettek állításokat azzal kapcsolatban, hogy mely személy szállította a cigarettát RD tehergépkocsijában arra a helyre, ahol RD azt kirakodta. E szállítással összefüggésben nem emeltek vádat.

Nem tettek arra vonatkozó állítást, hogy RD bűnszervezet tagja lenne.

A kérdés indokolása

14. Az alkalmazandó jogszabályok

A 2014/42 irányelv csak meghatározott, az irányelv 3. cikkében felsorolt bűncselekményekre alkalmazható. Az alapeljárásban két vádemelésre került sor – olyan bűnszervezetben való részvétel miatt, amelynek célja az NK 234. cikke szerinti bűncselekmények elkövetésével történő gazdagodás, valamint az NK 234. cikke szerinti több járulékos bűncselekmény miatt, amelyeket e bűnszervezet egyes tagjai követtek el.

Az első cselekmény, a bűnszervezetben való részvétel, a 2014/42 irányelv 3. cikke h) pontja, nevezetesen a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló, 2008. október 24-i 2008/841 tanácsi kerethatározat hatálya alá tartozik [omissis].

Először is az ügyész azt állítja, hogy az Iveco típusú tehergépkocsit kifejezetten a bűnszervezet szükségleteire vásárolták. Ennélfogva e tehergépkocsi megvásárlása a 2008/841 kerethatározat 2. cikkének a) pontja értelmében az e bűnszervezetben való részvétel egyik formájának tekinthető. Ebben az összefüggésben azonban nem egyértelmű, hogy ez a tehergépkocsi a 2014/42 irányelv 2. cikkének

(3) bekezdése értelmében bünszervezetben való részvétel elkövetési eszközének minősül-e.

Másrészt mindkét tehergépkocsit éppen az NK 234. cikkének (2) bekezdése szerinti járulékos bűncselekmény végrehajtására használták. Éppen e bűncselekmény esetében nagyobb a valószínűsége annak, hogy a tehergépkocsikat e bűncselekmény elkövetési eszközének tekintik.

Ez a járulékos bűncselekmény közvetlenül érinti az Európai Unió érdekeit. Ennek oka, hogy az először is sérti a dohánygyártmányokra alkalmazott jövedéki adó szerkezetéről és adókulcsáról szóló, 2011. június 21-i 2011/64/EU tanácsi irányelvet [omissis] – amennyiben az elkövetése a fizetendő jövedéki adó meg nem fizetését eredményezi. Másodszor, e bűncselekmény sérti az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelvet [omissis] – amennyiben ez a tevékenység kárt okoz az uniós költségvetésnek, amelyet részben a dohánytermékek jövedéki adójából is finanszíroznak.

A 2017/1371 irányelv 10. cikkében foglalt rendelkezése alapján, amely a 2014/42 irányelvre hivatkozik, ez utóbbi alkalmazandó – a 2014/42 irányelv 3. cikkének utolsó félmondata.

Mindenesetre, ha a 2014/42 irányelv nem alkalmazható, a 2005/212 kerethatározatot kell alkalmazni. Ennek preambulumbekkezdéséből egyértelműen kitűnik, hogy e kerethatározat célja a határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni küzdelem. A 2005/212 kerethatározatot ezért a bünszervezet által elkövetett, olyan járulékos bűncselekményekre is alkalmazni kell, mint például az adójegy nélküli cigaretták jogellenes behozatala egyik tagállamból azon másik tagállamba, amelyben ezeket a cigarettákat szállítják és tárolják.

Egyébként a Bíróság megállapította, hogy a 2005/212 kerethatározatot minden olyan esetben alkalmazni kell, amikor a nemzeti jog egy évet meghaladó szabadságvesztést ír elő (2021. január 14-i Okrazhna prokuratura – Haskovo és Apelativna prokuratura – Plovdiv ítélet, C-393/19, ECLI:EU:C:2021:8, 38–41. pont). Ez a feltétel az alapeljárásban teljesül (lásd a fenti 7. pontot).

Ennélfogva a 201[4]/42 irányelv és adott esetben a 2005/212 kerethatározat rendelkezéseit kell értelmezni.

15. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Mivel a 201[4]/42 irányelv 2. cikkének 3. pontja nem utal a nemzeti jogra, az „elkövetési eszköz” fogalom tartalmának – a nemzeti sajátosságoktól függetlenül – mindig azonosnak kell lennie.

A nemzeti jog az adójegy nélküli cigarettával kapcsolatos bűncselekményt annak „birtoklásaként” határozza meg. Ez azt jelenti, hogy a vádlottaknak ténylegesen rendelkezniük kellett az adójegy nélküli cigaretták felett. A VKS (legfelsőbb

semmítőszék) értelmezése szerint (lásd a fenti 9. pontot), amennyiben egy járműben adójegy nélküli cigarettát birtokolnak, e jármű nem minősül a bűncselekmény elkövetési eszközének.

Az alapeljárásban megállapították, hogy ZhU kilenc napig birtokolta a cigarettákat a tulajdonában lévő tehergépkocsiban, amelyet Görögországból Bulgáriába vezetett. Abból indulnak ki továbbá, hogy RD egy napig birtokolta a cigarettákat a tulajdonában lévő tehergépkocsiban, és hogy a letartóztatásakor kirakodta a cigarettákat.

Vagyis az első esetben a tehergépkocsit a cigaretták szállítására és szállítás közbeni tárolására használták, a második esetben pedig csak a cigaretták tárolására, amennyiben az ügyészség nem állítja azok szállítását.

Felmerül a kérdés, hogy e két esetben a tehergépkocsikat a 201[4]/42 irányelv 2. cikkének 3. pontja értelmében bűncselekmény elkövetési eszközeként használták-e. Különösen az a kérdés merül fel, hogy az a körülmény, hogy a nemzeti jog az adójegy nélküli cigaretta szállítását nem bünteti, de annak birtoklását igen, arra enged-e következtetni, hogy amennyiben az adójegy nélküli cigarettákat a tehergépkocsiban tárolták, az nem minősül elkövetési eszköznek, függetlenül attól, hogy szállításra használják-e, vagy sem.

16. A Bíróság válaszána használtságáról

Amennyiben az Európai Unió Bírósága arra a következtetésre jut, hogy a tehergépkocsik elkövetési eszköznek tekinthetők, a kérdést előterjesztő bíróságnak az NK 53. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján döntenie kell az állam javára történő esetleges elkobzásuk kérdésében.

Ez vonatkozik arra az Iveco típusú tehergépkocsira, amely ZhU tulajdonát képezi, akinek bűncselekményét a megkötött megállapodás alapján mostanra véglegesen megállapították.

Ez lehet a helyzet RD Mercedes típusú tehergépkocsija esetében, ha a bíróság megállapítja, hogy RD követte el a bűncselekményt.

Mindkét esetben tájékoztatni kell ZhU-t és a RD-t erről a lehetőségről annak érdekében, hogy megszervezhessék a védekezésüket (2021. január 14-i Okrazhna prokuratura – Haskovo és Apelativna prokuratura – Plovdiv ítélet, C-393/19, ECLI:EU:C:2021:8, 60. pont).

Az Európai Unió Bíróságának válasza tehát hasznos lesz a kérdést előterjesztő bíróság számára ahhoz, hogy e bíróság (1) megtudja, hogy a két tehergépkocsi elkobzására vonatkozó kérdésnek az eljárás tárgyának részét kell-e képeznie, és kell-e erről bírósági határozatot hozni; valamint ahhoz, hogy (2) lehetőséget adjon az érintett személyeknek az ezen elkobzással kapcsolatos észrevételek megtételére, ami azt feltételezi, hogy előzetesen tájékoztatást kapnak a jogaikról, és hogy részt vehetnek az eljárásban.

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM